

ОЦІНКА ВПЛИВУ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ В КРАЇНАХ ЄС

Шепа Валерія Олегівна

магістр,

*Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»*

Рошко Світлана Михайлівна

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин,*

*Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»*

Трудова міграція відіграла ключову роль у формуванні міжнародного бізнес-ландшафту в межах Європейського Союзу. Оскільки Європа стикається з демографічними змінами, включаючи швидке старіння населення та низький рівень народжуваності, важливість працівників-мігрантів у вирішенні проблеми нестачі робочої сили та заповненні прогалин у кваліфікації стає очевидною. До 2050 року пенсіонери, як очікується, становитимуть близько третини населення ЄС, що призведе до збільшення потреб у охороні здоров'я та соціальних послугах, а також до зниження продуктивності та збільшення державних витрат [1]. Для протидії цим викликам ЄС активно заохочує легальну міграцію для стимулювання економічного зростання та збереження своїх конкурентних переваг на глобальному ринку.

Значний вплив трудової міграції очевидний у працевлаштуванні громадян країн, що не входять до ЄС, на ринку праці ЄС. Станом на 2023 рік 11,2 мільйона громадян країн, що не входять до ЄС, були працевлаштовані в ЄС, що становить 5,7% від загального населення працездатного віку (20-64 роки). Незважаючи на їхню важливу роль, громадяни країн, що не входять до ЄС, мали нижчий рівень зайнятості (63,1%) порівняно з громадянами ЄС (76,2%) у 2022 році [2]. Ця різниця підкреслює потенціал для покращення інтеграції працівників-мігрантів на ринку праці.

Мігранти стали незамінними в секторах, де постійно спостерігається нестача кваліфікованих кадрів. Аналіз Об'єднаного дослідницького центру (JRC) показав, що громадяни третіх країн (ГТК) все частіше заповнюють прогалини в професіях, де спостерігається нестача робочої сили, причому їхня частка зросла до 7,1% у 2021 році в таких секторах, порівняно з їхньою загальною часткою 4,4% в робочій силі ЄС [3].

Європейський ринок праці сприяє безперешкодній мобільності працівників між 31 країною, охоплюючи значну частину населення континенту. Незважаючи на це, рівень міграції між європейськими країнами помітно нижчий, ніж міжштатна міграція в Сполучених Штатах, і спостерігається більш суттєва просторова варіація в рівнях безробіття та доходів. За останні два десятиліття спостерігався значний патерн міграції зі сходу на захід Європи, що сприяло скромним статичним здобуткам та відповідало деяким ознакам міжнародної конвергенції рівнів заробітної плати.

Приплив працівників-мігрантів мав значний вплив на бізнес в ЄС, особливо щодо задоволення попиту на робочу силу та інтеграції різноманітної робочої сили. Міграція стала все більш поширеною в сучасному глобалізованому суспільстві. За оцінками ООН, у 2020 році налічувалося близько 281 мільйона міжнародних мігрантів, що втричі більше порівняно з 1970 роком. Хоча пандемія COVID-19 та пов'язані з нею міжнародні обмеження спричинили незначне зниження міграції з 2020 року, кількість мігрантів продовжувала зростати протягом останніх п'яти десятиліть [4]. Європейський Союз заохочує легальну міграцію для заповнення нестачі робочої сили, вирішення проблеми нестачі кваліфікованих кадрів та стимулювання економічного зростання. Однак інтеграція працівників-мігрантів залишається критичним питанням. Хоча деякі країни ЄС досягли значних зусиль та покращень, загальний досвід інтеграції значно відрізняється. Громадяни третіх країн (ГТК) часто мають гірші показники, ніж громадяни ЄС, щодо зайнятості, освіти та соціальної інклюзії, що вказує на необхідність більш ефективних стратегій інтеграції по всьому ЄС.

Роботодавці визнають зростаючу важливість економічної міграції у забезпеченні кваліфікованої робочої сили, необхідної для конкурентоспроможності, продуктивності та інновацій в ЄС. Європейська Комісія підкреслила необхідність зробити ЄС привабливим місцем для трудової міграції, особливо для професій, де спостерігається нестача кваліфікованих кадрів. Для покращення легальних шляхів трудової міграції ЄС переглядає дозволи на роботу та інші легальні шляхи, такі як Блакитна Карта, щоб залучити висококваліфікованих працівників та покращити економічні результати.

Ініціатива Блакитної Карти ЄС була запроваджена для залучення висококваліфікованих працівників з країн, що не входять до ЄС, для вирішення конкретних проблем нестачі робочої сили та кваліфікації в межах ЄС.

У травні 2021 року у результаті перемовин Європейського Парламенту та Ради було досягнуто згоди щодо перегляду директиви про Блакитну Карту 2009 року для спрощення процесу найму висококваліфікованих громадян третіх країн роботодавцями в державах-членах

ЄС. Переглянута директива, яка є єдиною законодавчою зміною на рівні ЄС у сфері легальної трудової міграції за останні роки, включає більш гнучкі критерії, такі як нижчий поріг мінімальної заробітної плати, яку повинні отримувати заявники, щоб претендувати на Блакитну Карту. Крім того, вона розширює права бенефіціарів із спрошеною внутрішньою мобільністю в ЄС та швидшими процедурами возз'єднання сім'ї [5; 6].

Статистика показує ефективність програми Блакитної Карти ЄС. У 2023 році рекордній кількості 89 037 висококваліфікованих працівників із країн, що не входять до ЄС, були видані Блакитні Карти, що на 8,8% більше порівняно з попереднім роком. Індійці були найбільшою групою бенефіціарів, отримавши майже чверть усіх виданих Блакитних Карт, за ними слідували росіяни та турки. Це постійне збільшення, за винятком років пандемії, підкреслює зростаючу популярність та успіх Блакитної Карти ЄС у залученні необхідних талантів до регіону [7; 8].

Окрім того, приплив кваліфікованої робочої сили через міграцію підвищив продуктивність праці шляхом впровадження різноманітних навичок та інноваційних практик у різних галузях. Наприклад, сектор охорони здоров'я в багатьох країнах ЄС значно виграв від трудової міграції. Попит на послуги охорони здоров'я зріс через старіння населення, і працівники-мігранти, такі як лікарі і медсестри, значно покращили надання послуг та продуктивність праці у медичній галузі. Подібним чином, технологічна галузь спостерігала значне зростання інновацій та продуктивності завдяки прибуттю висококваліфікованих ІТ-фахівців через такі програми, як Блакитна Карта.

Сільськогосподарський сектор є ще однією галуззю, де трудова міграція мала помітний вплив. Працівники-мігранти часто виконують трудомістку роботу, забезпечуючи підтримку рівнів продуктивності та стійкості сільськогосподарського ланцюга постачання. Це не лише вирішує проблему нестачі робочої сили, але й сприяє економічній стабільності та зростанню в сільських районах.

Трудова міграція значно вплинула на підхід бізнесу в ЄС до різноманітності робочої сили. Компанії все більше інвестують у добровільні ініціативи з набору, утримання та розвитку працівників із різних соціальних груп. Цей зсув відбувається на тлі нових антидискримінаційних директив по всьому ЄС, що спонукає бізнес більше зосереджуватися на політиці різноманітності.

Таким чином, для вирішення демографічних викликів, таких як старіння населення та низький рівень народжуваності, ЄС сприяє легальним шляхам трудової міграції. Шляхом перегляду правил щодо дозволів на роботу та впровадження таких програм, як Блакитна Карта, ЄС прагне пом'якшити соціальні та економічні наслідки цих демографічних змін. Такі заходи є критично важливими для вирішення проблеми нестачі робочої сили, заповнення прогалин у кваліфікації та

стимулювання економічного зростання, тим самим сприяючи різноманітності робочої сили в бізнесі ЄС.

Список використаних джерел:

1. Labour migration: improving legal avenues to work in the EU. URL: <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20230413STO79903/labour-migration-improving-legal-avenues-to-work-in-the-eu> (дата звернення: 21.10.2024).

2. Statistics on migration to Europe. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/migration-and-asylum/statistics-migration-europe_en (дата звернення: 21.10.2024).

3. Labour migration: what's in it for countries of destination and origin? URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/labour-migration-whats-it-countries-destination-and-origin-2024-06-12_en (дата звернення: 21.10.2024).

4. How can we better include migrants and refugees in the workplace? URL: <https://thechoice.escp.eu/choose-to-lead/how-can-we-better-include-migrants-and-refugees-in-the-workplace/> (дата звернення: 21.10.2024).

5. EU Blue Card: new rules to attract more highly-skilled workers. URL: <https://www.europarl.europa.eu/topics/en/article/20210902STO11113/eu-blue-card-new-rules-to-attract-more-highly-skilled-workers> (дата звернення: 21.10.2024).

6. EU Blue Card: final vote on new scheme to attract highly-skilled migrants. URL: <https://www.europarl.europa.eu/news/en/agenda/briefing/2021-09-13/5/eu-blue-card-final-vote-on-new-scheme-to-attract-highly-skilled-migrants> (дата звернення: 21.10.2024).

7. Residence permits – statistics on authorisations to reside and work. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=539496> (дата звернення: 21.10.2024).

8. Over 89,000 EU Blue Cards Were Granted to Highly Qualified Foreigners in 2023. URL: <https://schengen.news/over-89000-eu-blue-cards-were-granted-to-highly-qualified-foreigners-in-2023/> (дата звернення: 21.10.2024).